

FÖRSVARETS

FORUM

nr 4 • 2012

Försvarsmaktens personaltidning

På väg ut ur Afghanistan

INNEHÅLL

Smidigare logistik	4
Fokus: Överlämning i Afghanistan	5 - 9
Uppdraget: Officer blir minister.....	10 - 11
På djupet: Rekrytering i framtiden	12 - 13
Omstruktureringsarbetet fortsätter	14 - 15
Miljötank i verksamheten	16 - 17
Archern i övning	18 - 19
Åsikten	23

REDAKTIONEN

Försvarets personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och email.

kontakt: ff-red@mil.se

telefon: 08-788 88 88 (Informationsstaben)

ansvarig utgivare

ERIK LAGERSTEN, informationsdirektör

redaktör detta nummer

LENA PARKVALL

Försvarets informationsstab

formgivare

EVA KENT

FMLOG, APSA, Grafisk produktion, Stockholm

Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarets officiella ståndpunkt. För ej beställt material ansvaras ej.
ISSN 1100-8245

Nästa manusstopp: 8 juni 2012

Beräknad utgivningsdag: 2 juli 2012

◆ Läs mer på www.forsvarsmakten.se

◆ Läs mer på intranätet email

Tryckt hos Tabergs Tryckeri
Taberg Media Group 2012

Aldrig ge upp!

En tyst minut markerade allvaret vid ceremonin på Akershus fästning tisdagen den 1 maj. Jag deltog när ett minnesmonument restes över de polititropper (polistrupper) som utbildades under andra världskriget på svensk mark. Genom att militärt utbilda och utrusta de norska arméförbanden, gav Sverige stöd till Norge. Vi har alltså en lång tradition av samverkan mellan våra länder, vilket borgar för ett fortsatt gott samarbete även i framtiden.

En av de största utmaningarna vi har i dag och i morgon är att förutspå hur framtiden blir. Vad vi dock vet är att framtidens utmaningar inte kommer att beröra ett enskilt land, utan vara gränsöverskridande. Samarbete över gränserna blir allt viktigare. Det kan vara allt från truppbidrag för internationella fredsinsatser, till utveckling, anskaffning, underhåll och vidareutveckling av materiel, utbildning och övningar.

Nyligen mötte jag Norges försvarschef för samtal kring utökat nordiskt samarbete, vilket berör allt från Cross Border Training till gemensamma materielinköp samt vad miljöförändringar och utökad sjöfart i Arktis får för effekter. Under mina fyra dagar i Norge studerade jag även Norges operativa ledning i Bodö. En militär konflikt eller händelse i vårt närområde, oavsett var den geografiskt inträffar, påverkar inte bara ett land i regionen och kan heller inte mötas av ett ensamt land.

Under våren har jag genomfört drygt femton förbandsbesök och mött många rekryter under GMU. Framförallt slås jag av den positiva anda och tydliga vilja att lära sig allt som krävs för att bli en god soldat. Det är speciellt ett moment i utbildningen som imponerar på mig: "Aldrig ge upp". Dessa tre ord säger allt om vår verksamhet, oavsett var du arbetar. Den framtidstro som finns hos våra nya rekryter, soldater och sjömän ger en god grund för den framtida rekryteringen.

Men allt kostar, oavsett om det gäller rekrytering, materiel eller övningar. Därför har jag kommunicerat vår långsiktiga ekonomi till statsmakterna. Det är svåra men viktiga frågor, som måste lösas för att vi ska ha dagens operativa förmåga även i framtiden. För att kunna lösa försvarets uppgifter i framtiden behövs fortsatta rationaliseringsåtgärder, ett mer effektivt internationellt samarbete men också resurstillskott. Det finns inga enkla lösningar, däremot möter jag dagligen medarbetare som aldrig ger upp!

Sverker Göranson
Överbefälhavare

Tusen övade stabsarbete

Mellan den 16 och 26 april övade cirka 1 000 personer under Combined Joint Staff Exercise 2012 (CJSE 12) i Enköping men också i Uppsala och Karlskrona. Övningen som byggde på en datorstödd simulering av händelser tränade deltagarna i hur de ska agera i ett skarpt läge med en Natoledt krisoperation under FN-mandat.

– Det viktigaste som hänt under övningens 10 dygn är att vi för första gången testat det nya systemet Sweccis, som är ett ledningssystem för insatsorganisationen. Det har fungerat över förväntan bra, berättar överstelöjtnant Hans Selg, projektledare för CJSE 12 på Ledningsregementet.

CJSE 12 i siffror

10 dagar lång övning

1 000 deltagare

800 med placering
på LedR, Enköping

22 deltagande nationer

3 övningsställen: Enköping,
Uppsala och Karlskrona

Under övningen gavs dessutom studenter vid Försvarshögskolan, Baltic Defence College och Finnish National Defence College möjlighet att delta som ett led i deras utbildning och öva stabsmetodik och stabsarbete. Ett stort antal försvarsmaktsanställda övades också i motsvarande uppgifter.

Under CJSE 10 användes ett träningssystem men eftersom Sweccis är det system Försvarsmakten kommer att använda vid skarpa insatser är det naturligt att också öva i det. Nu kommer systemet att efter hand börja levereras ut i organisationen. Sweccis innehåller delar anpassade för insats och kan till exempel ge staber på olika orter en gemensam lägesbild.

– Vi har hållit grundutbildningar i Sweccis och många, om inte alla har arbetat i systemet, med representation från alla försvarsgrenar. Det är ett viktigt steg i det fortsatta arbetet, säger överstelöjtnant Rolf Lövstrand, Försvarsmaktens projektledare för hela övningen CJSE 12, men till vardags på Lednings- och träningscentrum i Enköping.

TEXT: ELIN GÖTHE NORD/LED R

FOTO: MARIA TÖRN/FMTM

Internationell fredskonferens planeras

I maj 2013 arrangeras en internationell freds- och säkerhetskonferens i Stockholm med Militärhögskolan Karlberg som centrum för aktiviteterna.

– Vi räknar med att det kommer 200-300 delegater, forskare, politiker och vip-gäster, säger major Ola Nilsson, som projektleder konferensen i Försvarsmakten.

World Veterans Federation, WVF, har gett sin svenska medlemsorganisation Fredsbaskarna uppdraget att arrangera detta första Peace & Security Summit någonsin. I WVF ingår 190 veteranorganisationer från 93 länder och de representerar drygt 40 miljoner veteraner över hela världen.

På Militärhögskolan Karlberg sitter spindeln i nätet, major Ola Nilsson, och han är sedan årsskiftet mitt uppe i planeringen. Politiker och vip-gäster knyts upp för att delta. Gästföreläsare planeras in. Transporter mellan olika platser i Stockholm måste ordnas. Det är hotell som ska bokas.

– Arbetet har nu gått in i en ny och hektisk fas. Första planeringen är gjord och nu ska

allting beställas för att vara klart tidigt i höst innan inbjudan ska gå ut, säger Ola Nilsson.

Huvudämnet på mötet kommer att vara "hur kan veteraner bidra med sina erfarenheter i det civila samhället". Det finns goda exempel där före detta fiender från olika nationella konflikter träffats genom WVF:s försorg och genom organisationen aktivt bidragit till försoning mellan olika länder.

– WVF har genom sådana här projekt visat att man behöver inte hata varandra för evigt även om man krigat mot varandra, säger major Ola Nilsson som själv är en av de mest erfarna veteranerna i Sverige med mer än tio år i utlandstjänst för bland annat FN, Nato och EU.

TEXT OCH FOTO: TORBJÖRN F
GUSTAFSSON/MHS KARLBERG

Målet – enklare och smidigare försvarslogistik

Försvarsstrukturutredningen har lagt sin rapport. Regeringen har tagit beslut. FMV och Försvarsmakten har gjort en plan. Och i väntan på att riksdagen ska ta beslut så förbereder sig Tomas Salzmänn på FMV för att ta emot stora delar av försvarslogistiken.

Hur ska det gå? FMV har väl ingen erfarenhet av att driva den här sortens verksamhet?

Nej, det har vi inte. Men det är ju inte vi som ska driva verksamheten. En verksamhetsövergång innebär att personalen följer med. Så de som arbetar med verksamheten i dag kommer att göra det när FMV tar över också. Försvarslogistiken kommer att ligga i en del av FMV som vi kallar FSV, Förråd, Service och Verkstäder, och den kommer jag att leda. Tillsammans med de chefer jag utser kommer vi leta effektivare sätt att bedriva verksamheten.

Har du redan sett sådant du vill ändra på?

Än så länge håller jag på att sätta mig in i verksamheterna. Men en sak är tydlig. Vi måste öka beläggningsgraden, den är för låg i dag. Verktyg, maskiner och lokaler kan användas effektivare, och personalen kan också arbeta effektivare. Vi måste jämföra oss med liknande verksamheter och där är beläggningsgraden högre. Vi ska leta efter vad som är "best practise" i civila verksamheter och ändra vårt arbetssätt efter det. Mitt uppdrag är att inom de överförda delarna hitta tydliga besparingar på 215 miljoner kronor.

Varför fick du jobbet att leda FSV?

Jag har en lång erfarenhet av att leda företag och organisationer och jag har

framför allt erfarenhet av den här sortens processer där man knoppar av stödverksamhet och lägger i en organisation där den blir kärnverksamhet. Min erfarenhet är att det brukar bli bra eftersom den överförda verksamheten nu blir en del av en kärnverksamhet. Det blir fokus på kompetensutveckling och effektivisering.

Hur kommer personalen i Försvarsmakten att märka skillnaden när FMV har tagit över?

Mycket kommer naturligtvis att vara sig likt. Men efter en tids utvecklingsarbete är mitt mål att våra kunder ska säga "Åh vad enkelt och smidigt, och det blev klart i tid!"

Det pågår ett arbete med att bestämma hur Försvarsmakten och FMV:s relationer ska se ut, hur ledning och beställning ska fungera. Vad förväntar du dig av det?

Inom detta område kan vi spara ytterligare pengar. All erfarenhet visar att det man kan tjäna mycket pengar på är att vara en riktigt bra beställare. Därför är det ett viktigt arbete som pågår. Man behöver inte äga och ansvara för alla delar i en process, det kan man överlåta till andra, men man måste vara en duktig beställare. Regeringen har ju också sagt att beställningarna ska ske på en högre systemnivå och med ett livscykelperspektiv. Tanken är att FMV ska ta det ansvaret också för logistiken. Det jag ser framför mig är en tydlig och enkel modell där de båda myndigheterna har olika roller och där det inte behövs finnas dubbla kompetenser eller gråzoner.

FAKTA

- Regeringen har beslutat att delar av försvarslogistiken ska föras över till FMV för att renodla rollerna mellan FM som beställare och FMV som leverantör av logistik.
- FMV har bildat organisationen FSV (Förråd, Service och Verkstäder) som ska ta hand om den överförda verksamheten. Chef för FSV är Tomas Salzmänn som rekryterats speciellt för jobbet.
- Uppgiften blir att rationalisera verksamheterna samt undersöka möjligheten för utkontraktering.
- De verksamheter som föreslås föras över finns i dag i FMLOG och består av: större delen av verksamheten inom Försvarsmaktens Servicekontor, Upphandlingsenheten, Markverkstadsenheten, Marinverkstadsenheten, Flygverkstadsenheten, delar av Försörjningsenheten samt FMLOG ledning.
- Riksdagen förväntas ta beslut i frågan den 19 juni.
- Regeringens tidsplan är att överföringen ska ske till den 1 januari 2013. De två myndigheterna fortsätter planeringen med det som en förutsättning.
- Mer information om planen och det fortsatta arbetet finns på emil-sidan Omdaning försvarslogistik som nås via genvägarna på förstasidan.

TEXT: EVA PIA SANDSTEDT

FOTO: HANS IVANSSON/FMV

Anders Löfberg, chef FS 22.

Foto: Karin Eriksson/FS 22

En förstärkt afghansk ledning

Det är överste Anders Löfbergs sammanfattning av FS 22:s viktigaste arbete i Afghanistan.

Efter sex månader har nu ansvaret för den svenska afghanistanstyrkan lämnats över till nästa kontingent.

– Vilket jag gärna gör till FS 23, kommenterar Anders Löfberg. Jag känner Torbjörn Larsson och vet att de kommer att göra ett bra jobb. Men man skulle ändå vilja se in i framtiden för att få veta hur det går.

Överste Löfberg berättar om en alldeles speciell kväll vid foten av Albruz-berget. Den svenska styrkan hade tillsammans med ANSF genomfört en större operation i området väster om Mazar-e Sharif och det var dags att slå läger för natten. Överste Löfberg satt ner tillsammans med sex afghanska generaler för att äta en måltid. Filtarna breddes ut och maten ställdes fram. Mörkret sänkte sig ner över dalen och till slut satt afghanerna och pratade utan att tänka på utlämningarna runtomkring. En av generalerna frågade polischefen hur det är att jobba med svenskar.

Svaret blev: "Att jobba med svenskar, finnar och norrmän är lätt. De respekterar oss och de är som våra bröder".

Överste Löfberg säger att det kändes som en bekräftelse på något som han redan visste. Svenskarna gör ett bra och uppskattat arbete. Det är afghanerna själva som ska ta över säkerhetsansvaret och Isafs uppgift är att stödja. Förtroende och samarbete är avgörande för att nå resultat.

– Jag är otroligt stolt över det förbandet har uträttat, säger Löfberg. Oavsett dåligt väder, inställda operationer eller nya säkerhetsrestriktioner så har engagemanget från alla i FS 22 varit fantastiskt. Alla har strävat efter att få så bra effekt som möjligt och den gemensamma planeringen med ANSF har utvecklats mot ännu större afghansk ledning.

FS 23 tar över

FS 22 lämnade den 20 maj över ansvaret för den svenska afghanistanstyrkan till nästa kontingent. Efter sex månader i insatsområdet ska uppdraget summeras och utvärderas. Chefen överste Anders Löfberg har en händelserik tid bakom sig. De stora framstegen handlar om hur den afghanska polisen och armén vågat ta sig an nya uppgifter och samarbeta över gränserna med stöd av svenskarna.

– Vi har fått de olika delarna av de afghanska säkerhetsstyrkorna att jobba ihop och förbättrat möjligheten till både gemensam planering och genomförande. De har dessutom, med stöd av den svenska truppen, för första gången

vågat göra operationer i områden som tidigare ansetts för riskfyllda. Jag skulle vilja säga att självförtroendet hos ANSF växt tack vare vårt stöd.

Områden som Tandurak, Shulgara och Albruz har nu närvaro av både afghansk armé och polis. För de flesta hemma i Sverige är det bara exotiska namn utan innebörd, men för de afghanska styrkorna har det varit platser där motståndarna haft en så stark ställning att man inte vågat göra egna operationer. Den trenden har nu vänt. Transitionen av säkerhetsansvar till afghanerna själva är den viktigaste uppgiften för Isaf och svenskarna har kommit långt. Samordning är nyckeln till framgång och i dag finns en struktur för planering, genomförande och utvärdering mellan både polis, säkerhetspolis och armén, även om det fortfarande är en ung och bräcklig organisation.

– Vi har byggt upp en struktur som fungerar i vårt område och nu får nästa styrka ta över. Jag skulle vilja få slutföra det vi påbörjat, men samtidigt vet jag att FS 23 kommer att göra ett mycket bra

arbete och vi är bara här under en begränsad tid.

Han har i sitt arbete följt utvecklingen i Afghanistan sedan 2006. Nu lämnar han över det direkta ansvaret för afghanistanstyrkan, men intresset för landets utveckling kommer han inte att släppa.

Hopp för framtiden

Och hur tror överste Anders Löfberg att det kommer att gå för Afghanistan? Han funderar en stund och säger att det är en svår fråga, men det finns så mycket som pekar på att det är omöjligt att vrida tillbaka den positiva utveckling som skett. Människorna i Afghanistan är krigströtta och har börjat vänja sig vid en tryggare tillvaro.

- De vill helt enkelt leva ett vanligt liv och jag tror inte de tolererar ett liv likt det som var före 2001. Det är det starkaste hoppet för landets framtid, att folket vill ha en förändring. Det svenskfinska ansvarsområdet består av fyra provinser i norra Afghanistan. Det är en stor skillnad mellan den norra och södra delen av landet. Vissa säger att det är som två skilda länder. Talibanrörelsen

har fortfarande ett starkt grepp över områden i söder där det huvudsakligen bor pashtuner. Pashtuner är det största folkslaget i Afghanistan och det var i de pashtunska delarna av landet som talibanrörelsen växte sig stark. Hur det politiska spelet mellan norr och söder ska balanseras framöver återstår att se, men överste Anders Löfberg säger att det inte finns någon tolerans hos afghanerna i det svensk-finska området för ett större maktinflytande för talibanerna.

- Men det är en fråga som ändå måste hanteras. Det finns stöd för talibanerna i andra delar av landet och för att nå en långvarig fred måste man hitta någon form av samförståndslösning.

Tänker på skadad

En utlandsinsats innehåller både med- och motgångar. Det svåraste en befälhavare har att hantera är förmodligen egna förluster. En av FS 22:s soldater skadades allvarligt i en IED-attack.

- När jag tänker på vad som varit svårast under den här tiden så går första tanken till Roger Ivholm och hans anhöriga. Som chef var det jobbigt att inte få vara på plats när det hände, men jag

fick möjligheten att träffa Rogers familj i Sverige. Det blev oerhört påtagligt att det vi gör kan drabba oss alla hårt. Det är inte bara soldaternas uppoffringar och hårda arbete som ska uppmärksammas. Anhöriga hemma i Sverige får bära både oro och ett utökat ansvar för hemmalivet.

- Jag skulle vilja säga att alla gör en insats. En del gör den i Afghanistan.

På frågan om han skulle kunna tänka sig att leda en ny fortsättningsstyrka säger han att det vore väldigt intressant.

- Det skulle vara roligt att om några år få komma tillbaka och träffa de chefer man samarbetat med inom ANSF och få facit på hur det gick.

Och hur ser Afghanistan ut om tio år?

- Då åker vi på klättersafari i Tandurak, avslutar överste Löfberg med ett stort leende. Det vore fantastiskt om turisterna fick uppleva skönheten i detta land. Förutsättningarna finns för en god framtid.

TEXT: KARIN ERIKSSON/ PAO FS 22
FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMBAT CAMERA

Utvecklingen går åt rätt håll

Konceptet med Operational Mentoring and Liaison Team, (OMLT), har varit att träna och leva tillsammans med den afghanska armén (ANA). Det är precis vad chefen för OMLT, överstelöjtnant Roger Nilsson och hans killar har gjort i snart sju månader.

Utmaningarna har varit många, exempelvis samarbetet med de afghanska kollegorna.

– Det har varit en komplex uppgift att jobba tillsammans med våra afghanska kollegor i Kandaken, bataljonen. Den största utmaningen har varit skillnaden i sättet vi jobbar. Vi svenskar är väldigt uppgiftsinriktade och strukturerade,

det är då lätt att glömma bort att det är vi som ska anpassa oss efter afghanerna och fungera som rådgivare och inte ta befälet. Syftet är ju att vi ska stödja de afghanska säkerhetsstyrkornas arbete och inte leda dem, säger Roger Nilsson.

Toppstyrt ledarskap

Roger berättar att den individuella kompetensen i den afghanska bataljonen var stor, men de saknade samövning. Soldaternas och officerarnas bakgrunder var också högst varierande, några var traditionellt militärt skolade och andra var bara bra krigare. Detta tillsammans med toppstyrning medförde en del kulturella krockar. Det krävdes en hel del samövning för att jobba bort den klyftan. Svårigheten med toppstyrning-

Roger Nilsson chef OMLT. Foto: Försvarsmakten

en var att ingen vågade ta egna initiativ utan beslut fattades ytterst av brigadchefen. Ett annat problem var att kandakchefen inte själv fick utse sina underställda chefer, de tillsattes centralt.

Den afghanska armén har de senaste åren vuxit snabbt i styrka vil-

ket också har lett till ett ökat förtroende för ANA då de har tagit ett större ansvar för interna problem. I den stora personalförsörjningsprocessen har uppföljning och kontroll av personalen varit betydligt bättre än vid tidigare rekryteringar, vilket säkert har varit en bidragande orsak till den positiva utvecklingen av ANA. Chefer har varit måna om att hålla insurgenter och upprorsmän borta från armén.

– Min uppfattning är att soldaterna hade förtroende för sina chefer då de kände att de ställde upp för dem. Ett exempel på det var att kandakchefen såg till att soldaterna fick lära sig att läsa och skriva då han ansåg det viktigt att soldaterna kunde värna om sina rättigheter. Civila lärare utbildade soldaterna

som fick diplom efter genomförd utbildning som ett bevis på deras nyvunna kunskaper. Att vara soldat i armén är numera en eftertraktad position, de får utbildning, mat och kläder. Soldaterna skriver kontrakt för fyra år.

Förstår vinsten med OMLT

Afghanerna förstod mycket väl vinsten med att ha ett OMLT, samarbetet och dialogerna mellan svenskarna och afghanerna var både öppna och utvecklande.

– Det har funnits en stor vilja att ta till sig av våra kunskaper, men de har många gånger valt egna lösningar på olika saker. Om vi i OMLT föreslog något för kandakchefen men han valde att inte genomföra det, var han väldigt tydlig med att förklara varför. Det såg vi som positivt då det visade på att de själva analyserade uppgifter på ett helt annat sätt än vad de gjorde i början på vårt samarbete.

Roger Nilsson ser att OMLT:s arbete har varit viktigt för utvecklingen i den kandak de har följt.

– Bara under vår korta tid har vi sett stora förändringar ibland annat vad gäller just deras analysarbete men också det sätt de har planerat och förberett olika operationer på. Det finns dessutom en afghansk doktrin som efterföljs. Även om utvecklingen har gått åt rätt

Svenska OMLT lever sida vid sida med den afghanska armén.

Foto: Johan Lundahl/Combat Camera

håll, finns det fortfarande stora problem med korruption och nepotism, berättar Roger Nilsson.

Värdefulla erfarenheter

Chefen för Amfibieregementet överste Ola Truedsson och chefen för andra amfibiebataljonen, överstelöjtnant Patrik Gardesten, besökte nyligen OMLT i Afghanistan.

– Vi blev väl mottagna av nuvarande chefen för FS 22, överste Anders Löfberg och övriga på förbandet som gav oss bra och värdefull information. Att sedan få följa verksamheten på plats gav en

inblick i OMLT:s dagliga arbete och de utmaningar som de har jobbat med, säger Ola Truedsson.

Inom en snar framtid kommer samordningsorganet (OCCP) alltmer att överta de uppgifter som OMLT i dag löser.

– Vi fick kunskaper med oss från besöket bland annat om vilka gränsdragningarna i olika uppgifter kommer att vara i framtiden. Dessa lärdomar är oerhört värdefulla för förbandets pågående planeringsarbete inför vårt övertagande av ansvaret för FS 25. Jag ser också att officerarna och soldaterna som nu

tjänstgjort i OMLT, har mycket att lära övriga förbandet inför uppdraget år 2013, säger Ola Truedsson.

TEXT: KRISTINA SWAAN/AMF 1

FAKTA

I samordningsorganet OCCP – Operational Coordination Center Provincial ingår afghansk polis, militär och säkerhetstjänst (NDS) motsvarande Säpo. Det finns flera OCCP utspridda i landet som har till uppgift att samordna bland annat säkerhetstjänsten.

Karin Enström är vår nya försvarsminister

Den 18 april kom tillkännagivandet vid en pressträff på Rosenbad: Sveriges nya försvarsminister heter Karin Enström. Hon har en gedigen bakgrund både inom Försvarsmakten och som politiker. Karin Enström är 45 år och tjänstgjorde innan sin politiska karriär som kapten i amfibiekåren – i kustartilleriet i Vaxholm och på Amfibieregementet. Hon är moderat riksdagsledamot sedan 1998, har varit ordförande i försvarsberedningen och utrikesutskottet och ledamot i försvarsutskottet.

Det var nyfikenhet och goda erfarenheter från vänner som gjort värnplikten som fick Karin Enström att välja den militära banan.

– Efter gymnasiet ville jag göra något nytt och annorlunda under ett år. Jag hade fått en positiv syn på värnplikten genom kompisar, men visste egentligen inte så mycket mer än så. Sedan trivdes jag väldigt bra och blev kvar, även om politiken drog ännu mer efter några år. Genom att arbeta med försvarspolitik kan jag förena dessa båda världar, säger Karin Enström.

Minnena från tiden i Försvarsmakten är mestadels positiva. Detta var när det kalla kriget fortfarande pågick och exempelvis ubåtsjakt stod på schemat.

– Vid min tid som båtchef under värnplikten övade vi bland annat radarnavigering med förtejpade rutor och under

mina första år som kadett tränade vi mycket incidentberedskap. Ubåtsjakt var en viktig del av detta.

I sitt nya jobb tar Karin Enström med sig erfarenheterna från tiden inom Försvarsmakten och hon tror att de kommer till användning.

– Eftersom jag har jobbat inom Försvarsmakten så känner jag miljön och språkbruket och vet vilka krav som ställs. Det hoppas jag kan vara till nytta i mitt jobb som försvarsminister.

Mycket har hänt inom Försvarsmakten sedan Karin Enström lämnade sin forna arbetsgivare för politiken, anser hon. Och utvecklingen fortsätter.

– Försvaret har under de senaste åren gått igenom stora förändringar. Så har det alltid varit, och så måste det få fortsätta att vara. Jag har full förståelse om man som försvarsmaktsanställd känner

sig lite trött på alla omställningar. Men, vi lever i en föränderlig tid, och det gäller inte bara försvaret. Vi ska följa den övriga samhällsutvecklingen och vi kan aldrig säga ”nu är vi klara”, säger hon.

Att fullfölja de reformer som pågår inom försvarsområdet ser hon som en av sina stora utmaningar som nyutträd försvarsminister. Just nu pågår planeringen av hur nästa försvarsbeslut som tas 2014 ska beredas.

– Här är exempelvis materiel frågan en integrerad del av hela försvarsförmågan som ska beslutas om 2014.

Karin Enström kommer från en familj med stark anknytning till Försvarsmakten. Hon är gift med överstelöjtnant Anders Enström, som är amfibieofficer och jobbar på marintaktiska staben i Högkvarteret med planering av marina insatser. Hennes bror Henrik Landerholm

Försvarets forums medarbetare Kristina Åstrand-Bohman intervjuade Karin Enström för personaltidningen Kikaren redan 1998 inför riksdagsvalet där Karin var på elfte plats på Moderaternas lista i Stockholms län. Några veckor senare avgjordes valet och Karin Enström fick sin riksdagsplats.

som intervjuades i förra numret av Försvarets forum är samordnare för Sveriges civila insatser i Afghanistan.

– Visst händer det att vi pratar försvars- och säkerhetspolitik på våra familjemiddagar, eftersom det är något som många i familjen är intresserade av. Samtidigt försöker vi skilja på jobb och fritid, säger hon.

Och fritiden, den ägnar Karin Enström gärna åt sport. Hon har åkt Vasaloppet två gånger och sin bästa tid, 8.35.30, fick hon 2011.

Att vara nybliven försvarsminister kan vara hektiskt. När Försvarets forum för-

sökte få tag i Karin Enström genom att ringa hennes man, berättade han, inte helt oväntat, att den bästa kontaktvägen för oss var via hennes pressekreterare. Lite mer oväntat var, att det också var den väg han själv fått tips om att använda för att få tag i sin fru.

TEXT: LENA PARKVALL/INFOS
 FOTO: TORBJÖRN F GUSTAFSSON/
 MHS K

Karin Enström på MHS Karlberg tillsammans med Litauens försvarsminister Rasa Jukėvičienė.

Ett projekt för mångkulturen

Försvarsmakten löser många uppgifter i miljöer utanför EU, därför behöver vi personer som kan bidra med olika kompetenser från olika länder runt om i världen. Ett försök till det här resulterade i Öppen dörr.

Projektet som är ett samarbete mellan Försvarsmakten och Arbetsförmedlingen ska locka fler unga människor med ursprung från länder utanför EU att söka sig till det militära.

Patrik Elisson från personalstaben förklarar hur viktigt det här är och hur det är tänkt att fungera.

– Det är viktigt att Försvarsmakten i sin roll som en av de största arbetsgivarna i landet återspeglar Sveriges befolkning, säger han.

Öppen dörr vänder sig främst till kvinnor och män mellan 18 – 25 år som är arbetslösa och saknar gymnasiekompetens. Totalt ska 500 personer få genomföra utbildningen. Det viktigaste syftet med projektet är att dessa individer får en möjlighet till att komma in på arbetsmarknaden och läsa upp sina betyg samtidigt som de får "prova på" livet som soldat.

Totalt är utbildningen på tio veckor och kommer att ske på fyra olika förband runt om i landet: P 4, SSS, Lv 6 och I 19 under perioden 19/11-2012 – 25/1-2013.

Deltagarna får fri kost och logi, fria resor mellan hemmet och förbandet, aktivitetsstöd av Arbetsförmedlingen och en individuellt anpassad studieplan

för att uppnå den gymnasiekompetens som behövs. Men framförallt en merit för framtida jobb.

– Vi behöver målgruppen, samtidigt som vi vill stärka vårt varumärke. Därför anser vi att det här är viktigt, säger Patrik Elisson.

Under antagningsperioden ordnar Arbetsförmedlingen informationsträffar för de sökande som uppfyller kraven och som har gått vidare i processen. Dessa kommer att ske bland annat i Stockholm, Göteborg, Malmö, Boden, Karlskrona, och Sundsvall.

TEXT: LEAH ZEPEDA/HR C

Forum för framtiden

– När intresse uppstår ska vi vara tillgängliga direkt och inte släppa taget, sa Per Schedin från Personalstaben då han talade om den framtida grundrekryteringen. En av många punkter som diskuterades under Försvarsmaktens rekryteringsseminarium.

Runt 120 personer deltog på årets första rekryteringsseminarium som ägde rum i Stockholm under vecka 16. Arrangörer för de tre dagarna var rekryteringsavdelningen på HR Centrum.

Generalmajor Michael Moore, departementsråd och enhetschef på Försvarsdepartementet var seminariets första talare. Han inledde med att prata om politikernas förväntningar på framtidens Försvarsmakt:

– Försvarsmakten ska kunna verka hemma, i närområdet och utanför närområdet. Michael Moore gav även beröm för rekryteringsarbetet med interimsavtalen för tidvis tjänstgörande sol-

En nöjd Per Schedin samverkar med kollega efter dagens prestation

dater, sjömän och gruppbefäl (GSS/T).

Ett ämne som återkom under seminariedagarna var framtidens utmaning med att behålla soldater i Försvarsmakten under hela deras kontraktstid. En av talarna, Claes Bergström från MHS Halmstad, ansåg att nyckeln i arbetet kommer vara att erbjuda personalen yrkesmässig utveckling över anställningstiden. En reflektion som möttes av flera bifall bland åhörarna.

Något som även gränsar till det ämnet är utmaningen att få personer

att fullfölja sin GMU-ansökan. I dagsläget är det höga procentantal på avhopp under antagningsprocessen. Upp till 40 procent av de som kallas till testerna vid Rekryteringsmyndigheten dyker inte upp, detta enligt en undersökning som redovisades av Per Schedin:

– Flera sökande tror att de inte kommer bli antagna och därför fullföljer de inte sin ansökan.

En av åtgärderna för att utveckla framtidens antagning till Försvarsmakten är utformandet av den nya processen för grundrekrytering.

– När intresse uppstår ska vi vara tillgängliga direkt och inte släppa taget, förklarade Per Schedin.

TEXT: VIKTOR JOHANSSON/HR C
FOTO: LEAH ZEPEDA/HR C

Försvarets fortsatta framväxt

GSS/T frågorna har varit många, inte minst bland dem som har anmält sitt intresse, men också för alla som i sitt dagliga arbete berörs av ämnet. Tommy Karlsson, PROD, gav svar på flera av frågorna på rekryteringsseminariet.

Det viktigaste som togs upp var redovisningen av hur GSS/T är tänkt att fungera framöver. Startläget är olika på förbanden eftersom de har kommit olika långt i processen. Som det ser ut i dag är P7 det första förbandet som kommer att dra igång med anställningen för GSS/T. Nu är kravprofilerna för alla tjänster klara och anställningen kommer att starta med en fortsatt soldatutbildning, FSU.

– Många dras till Försvaretsmakten för en internationell tjänstgöring, men det är inte huvuduppgiften och alla kommer inte att kunna erbjudas det, säger Tommy Karlsson.

Den 1 juli 2012 ska avtalet för GSS/T vara klart. En ny anställningslag på åtta + åtta år är också på gång.

Samtidigt sker en satsning när det gäller utvecklingen av rekryteringsprocessen. För att underlätta ansökningsmöjligheterna till GMU har bland andra Per Schedin, PERSS, och Åke Widing, HR-Centrum, startat ett projekt som kallas ”utveckling grundmilitär utbildning”, UMG, där man kan ansöka året om.

Här kommer individen kunna bestämma själv när han/hon vill vara aktiv och fullfölja sin ansökan. Tillgängligheten till ansökan kommer att vara bättre, enklare och det kommer att gå fortare i processen, från cirka 3,5 månad till tre veckor totalt. Dessutom har projektet sett över giltighetstiderna för olika tester och i stället för ett år ska testerna gälla i två år. En annan positiv förändring är att reservuttagning till GMU kommer att vara möjligt på ett helt annat sätt än vad det är i dag. Processen beräknas att börja under 2014.

TEXT: LEAH ZEPEDA/HR C

Tre tycker till

- Vad är Försvaretsmakten främsta utmaning gällande rekrytering under de kommande åren?
- Vilka metoder kommer vara avgörande för att lyckas med det jobbet?
- Vad har Försvaretsmakten lyckats med i sitt nuvarande rekryteringsarbete?

Kapten Pierre Brandt, yrkesvägledare, Amfibieregementet.

– Att bygga ett så starkt varumärke så vi når rätt målgrupp. Varumärket ska byggas på dialog. Det är viktigt att folk delar med sig av sina erfarenheter.

– Det kommer finnas två viktiga vägar. Den första är att möta målgruppen på deras arenor, där de finns och där de är aktiva. Den andra vägen är att säkerställa att det Försvaretsmakten gör är något med bra kvalitet. Våra utbildningar ska vara eftertraktade och Försvaretsmakten ska ses som en attraktiv arbetsgivare.

– Vi ska vara nöjda med det vi har kommunicerat hittills. Försvaretsmakten ligger bra till i undersökningar. Vi är lika i respons från målgruppen i hänsyn till konkurrensen med andra i vår yrkeskategori.

Löjtnant Magnus Lindstedt, yrkesvägledare, 1:a ubåtsflottiljen.

– Att behålla personal och göra det attraktivt att arbeta hela kontraktstiden.

– En viktig faktor kommer vara möjlighet till kontinuerlig utveckling för anställd personal. Tydligt ledarskap är också viktigt. Likaså viljan att investera och engagera sig i varje individ.

– Varumärket Försvaretsmakten har blivit förbättrat. All Försvaretsmaktspersonal förtjänar beröm för arbetet som ligger till grund för det.

Kapten Elisabeth Klippinger, yrkesvägledare, Helikopterflottiljen.

– Utmaningen är att behålla de vi får in, att förklara vad anställningen och tiden hos oss innebär, plus att attrahera soldaterna att stanna kvar.

– Att vara tydliga och inte lova något som vi inte kan hålla, inte ge den bilden att alla kommer att åka på utlandstjänst. Men jag måste säga att jag tycker att vi på Helikopterflottiljen är tydliga med det.

– Att vi väljer ut de bästa. Soldatmaterialet är bra, de flesta är långt över kravprofilerna, men frågan är om det alltid är rätt person på rätt plats.

TEXT & FOTO: LEAH ZEPEDA OCH VIKTOR JOHANSSON/HR C

Ett rejält kliv mot något bättre

Generallöjtnant Jan Salestrand säger att ibland när vi pratar om omstruktureringen så låter det maskinellt. Nyttan med att stationera om medarbetare måste vägas mot risken att förlora viktig kompetens. Men det kommer att ge sig. Det är han övertygad om.

– De allra flesta kommer att göra ungefär samma arbetsuppgifter nästa år som i dag.

Den nya organisationen som Försvarsmakten ska gå in i 2013, FM Org 13, är i skrivande stund på gång att fastställas. Över 7 000 synpunkter har kommit in till Högkvarteret från förbanden och de fackliga företrädarna har förklarat oenighet. Jan Salestrand som är chef för Ledningsstaben, förklarar att de allra flesta synpunkterna från förbanden är kopplade till befattningarnas benämningar och grundkrav – vilket är naturligt.

– Pg BoK:s arbete (Projektgrupp befattningsstruktur och kravsättning) skedde under tidspress och vi vet att det finns vissa brister. Vi valde med flit ett snabbspår för att inte tappa tid. Redan till sommaren ska vi fortsätta att se över organisationen, men underlaget är tillräckligt bra för att använda som grund vid bemanningen.

Salestrand tillägger att vid bemanningen kommer man inte enbart utgå från grundkraven utan även väga in andra delar som erfarenhet. Förbandschefer och HR-chefer kommer delta och facken lägger sina synpunkter.

Tydligare roll för krigsförbanden

Omstruktureringen är inte budgetdriven – även om det finns inslag av rationaliseringar – utan ska ses som en viktig pusselbit på vägen mot målbilden. Insatsorganisation 2014 som våra politiker har beställt. Tidigare har

personalvolymen för våra krigsförband ökat. Nu tar myndigheten konsekvenserna av detta och gör en uppgiftsförskjutning från basorganisationen (dagens grundorganisation).

– Krigsförbanden kommer få en tydligare roll. Politikerna har beställt krigsförband som är mer tillgängliga och mångsidiga. Det kräver en annan organisation och personaluppställning än vad vi har i dag. Vi går från en utpräglad utbildningsorganisation till fokus på krigsförband med soldater och sjömän som stannar kvar och som kan göra uppgifter som inte värnpliktiga kunde. Vi behöver också en stödjande basorganisation.

Det blir en successiv förändring, säger Jan Salestrand, men något som blir tydligt vid omstruktureringen är implementeringen av tvåbefälssystemet. Fördelningen i den nya organisationen är cirka 60 procent specialistofficerare och 40 procent officerare.

– Den officer som placeras på en befattning för specialistofficer får ny inriktning på sin fortsatta kompetensutveckling. Det står dock fritt för honom eller henne att söka officersbefattningar i framtiden. Det finns ingen inläsnings-effekt och beslutet om frivillig omgäldning gäller fortfarande.

Inte skapa oro i onödan

I omstruktureringsdirektivet står att man ska åtgärda kompetensmässiga,

geografiska och åldersstrukturella obalanser så långt som det är möjligt. Frågan är hur långt Försvarsmakten är beredd att gå?

– Detta måste göras med varsam hand. Vi ska bemanna organisationen så långt som möjligt och strävan är att åtgärda obalanser. Vi reducerar antalet civilanställda något och vissa yrkesofficerare kan få ny placering utifrån kompetensbehov, men vi vill inte flytta folk i onödan. Det går inte att ställa upp personalen som schackpjäser och flytta runt. Vi berörs alla men de flesta kommer att ha samma arbetsuppgifter den 1 januari som i dag.

Chefer på alla nivåer, civila och militära, har en viktig roll i omstruktureringen. De måste vara aktiva betonar Salestrand, kommunicera och vara lyhörda. Genomföra sina utvecklingssamtal som för en del kan vara svåra samtal, men det är viktigt att våga vara chef och ikläda sig arbetsgivarrollen.

– Generellt sett, utifrån de kontakter jag har med civila organisationer, så har vi duktiga chefer – det gäller såväl civila som militära, säger han.

En del i samhället

Myndigheten är inne i en intensiv förändringsperiod. En ytterligare utmaning i närtid är överföringen av försvarslast till FMV vid årsskiftet. Salestrand önskar att medarbetare kunde få lite mer arbetsro samtidigt som han jämför med andra organisationer och företag i det civila samhället som ständigt genomgår förändringar.

– Vi är inte ett unikum, vi är en del i samhället. Omstruktureringen blir ett rejält kliv mot något bättre: En tydligare organisation som är mer fokuserad på de uppgifter vi ska lösa.

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFO S

FOTO: NIKLAS EHLÉN/COMBAT CAMERA

NÄSTA MILSTOLPE I OMSTRUKTURERINGEN

Efter kompetensinventeringen blir nästa milstolpe den 12 och 13 juni då förberedelser ska göras inför det centrala bemanningsarbetet som inleds 20 augusti.

Representanter från samtliga förband, skolor och centrum samt från Högkvarteret är kallade till MHS Karlberg. I syfte att testa och demonstrera metoden och det tekniska stödsystemet, kommer utvalda delar av den nya organisationen att provbemännas.

Innan midsommar ska årets utvecklingssamtal vara genomförda.

Nyheter samt frågor och svar, finns på omstruktureringssidorna via emils startside eller forsvarsmakten.se/omstrukturering. Information finns även på HR-portalerna på emil. Vid frågor, kontakta din chef, som vid behov i sin tur kan konsultera HR Direkt.

Blivande fänrikar fick sitt besked

Den 9 maj fick officerskadetter på Karlberg veta vid vilket förband de får placering vid – förutsatt att de klarar examen och övriga anställningskrav. På plats fanns omstruktureringsledaren Patrik Dahle för att svara på frågor. Han förklarade att de som klarar kraven först blir anställda som fänrikar i organisation 2012. Därefter kommer de liksom alla andra anställda matchas mot kraven i befattningarna i organisation 2013.

– Ni som tar er officersexamen i år och blir anställda som fänrikar vid olika förband, kommer ha en akademisk utbildning med er och ska därför placeras på en officersbefattning i den nya organisationen, sa Patrik Dahle och förklarade att precis som de nyexaminerade specialistofficerna har de blivande fänrikarna rätt utbildning för uppgifterna i framtidens försvarsmakt.

FOTO: TORBJÖRN F GUSTAFSSON/MHS K

Miljötänk och operativ verksamhet hänger ihop

Många ser kanske miljöfrågor som en käpp i hjulet för militär verksamhet, men Arne Wessner vill krossa den myten.

– Att lära soldaten att inte slänga kolapapper i skogen handlar inte bara om att hålla naturen ren, utan också att undvika spår för eventuella efterföljare.

Foto: Niklas Ehlén,
Combat Camera

Att få organisationens förståelse för att miljöfrågor och operativ verksamhet går hand i hand, är en del av Arne Wessners jobb

som Försvarsmaktens miljöchef. Han har flera exempel:

– Borrar vi djupa hål för att få färskvatten i Afghanistan, kan det resultera i att de omkringboendes brunnar sinar och då har vi skapat oss nya fiender. Det kan handla om att vi kontrakterar en lokal entreprenör för att hämta sopor, som bara kör 500 meter och sedan dumpar i naturen. Det är inte heller så lyckat när vi är en del i ett samhällsbygge. Att en fordonsförare kör snålt är inte bara ekonomiskt utan kan handla om att tanken inte blir tom vid fel tillfälle.

Miljötänket måste vara en naturlig del i utbildningen på alla nivåer, det är först då man ser att det hänger ihop, menar Arne Wessner. Det gäller från den enskilda soldaten till personal i insatsområdet. Men framförallt miljöhandläggarna som nu finns i princip på alla förband.

– Varje förbandschef sitter på ett miljötillstånd och det är viktigt att följa lagar och förordningar, annars kan det i värsta fall ge fängelse.

Transporter påverkar mest

Förra året bestod till stor del av planeringsarbete för miljöavdelningen. I år ska alla dessa planer gå i lås och implementeras. Bland annat har man utvecklat ett miljöledningssystem som ska se till att förenkla uppföljningen av miljöarbetet som görs.

– Med hjälp av Prio kan vi faktiskt mäta allt möjligt, från energi- och drivmedelsförbrukning, till hur mycket ammunition vi gjort av med.

Försvarsmakten har nu koncentrerat sig på tre mål för ekologisk hållbar utveckling: Minska el- och värmeförbrukning med 10 procent till 2015, miljöanpassa upphandlingarna och miljöhänsyn vid alla övningar och insatser.

– Vi har bland annat fått igenom att det ska finnas med ett miljöannex i ordern inför större övningar och insat-

ser, både nationellt och internationellt, säger Arne Wessner.

Försvarsmaktens transporter är det som har mest påverkan på vår miljö, enligt Arne Wessner. Han menar att det därför är viktigt att se över upphandlingsförfarandet för att få in miljötänk när vi nyanskar materiel till exempel. De personbilar som beställs nu är miljöbilar. När det gäller stridsfordon pågår nu försök med att anpassa dem till biobränsle. Även på flygsidan pågår försök med alternativa bränslen.

Ammunition är ett annat diskussionsämne. Försvarsmakten använder redan till stor del blyfri ammunition, förutom på våra skjutbanor. Där finns å

Svenska soldater stöttar ett brunnbygge väster om Mazar-e Sharif

Foto: Johan Lundahl/Combat Camera

andra sidan miljökulfång som samlar in blyet.

– Jag skulle gärna gå till ÖB och säga att nu byter vi ut all blyammunition, men samtidigt måste man tänka på alla aspekter. Kan andra metaller i kulorna ge andra risker? Fyller den nya ammunitionen de folkrättsliga kraven till exempel? I de tester jag sett har man ännu inte nått ända fram.

Miljöcertifierad

Vilken påverkan Försvarets verksamhet har på övning- och skjutfält är ett av två projekt som just nu drivs på miljöavdelningen.

– Det är långt ifrån enbart negativt. Det finns många rara växter och djurarter som får en fristad på övningsfälten. Som exempel skapas det vattensamlingar i spåren från bandfordonen där nytt liv frodas.

Det andra projektet tittar på hur mycket energi vi gör av med på våra camper, och möjligheten att använda alternativa energikällor som sol och vind.

– Det är ett projekt som skapat stor uppmärksamhet internationellt, säger Arne Wessner.

Arne Wessners mål som miljöchef är att Försvaretsmakten ska uppnå en nivå likvärdig med den civila miljöcertifieringen ISO.

– Om vi sedan ansöker om certifiering är ju en ekonomisk fråga, men jag tror att det kan vara ett viktigt signalvärde för de unga som vi ska attrahera och rekrytera.

Det kommer alltid finnas utrymme för förbättringar när det gäller miljöområdet, men Arne Wessner konstaterar att Försvaretsmakten kommit en god bit på vägen att få in miljötank i processerna.

– Det här är det roligaste jobb jag haft, jag ångrar inte en sekund att jag tog det.

TEXT: JOHAN LUNDGREN/INFOS

”En enkel uppgift som visade sig vara komplex”

91:a artilleribataljonen passerar gränsen på väg till Norge.

O rden kommer från bataljonschef Anders Högrell från 91:a artilleribataljonen. Under årets största militärövning Cold Response 12 ledde han den norska artilleribataljonen bestående av svenska och norska enheter. En uppgift som till en början verkade enkel, visade sig vara mer komplex allt eftersom övningen fortskred.

Att få förmånen att vara chef för en komplett bataljon är enligt bataljonschefen få förunnat nu för tiden. Anders Högrell fick möjligheten under Cold Response, CR, mellan den 10 och den 22 mars 2012. Den enskilt största militärövningen som svenska Försvarsmakten deltar på under hela året, med 16 300 deltagare från totalt 14 olika nationer. En övning med alla tre arenor

Bataljonschef Anders Högrell.

igång, det vill säga mark, sjö och luft.

Lärdomarna är många när svenska förband ingår i en multinationell övning i den storleksordning som årets Cold Response. De dryga 70 personerna från Artilleriregementet må vara vana vid snö. Under

CR gäller det, förutom all snö, att öva i brigadsstorlek och samtidigt taktiskt leda förbanden i svår fjällterräng.

Öva i ett nordiskt koncept

Sverige och Norge är på väg att införa samma pjässystem i närtid, Archern. Samarbetet länderna emellan är ingen nyhet utan tvärt om har det intensifierats under de senaste åren. 91:a artilleribataljonen har under de tre senaste åren deltagit med officerare och soldater under den norska vinterövningen men

det har alltid fungerat så att det land man befinner sig i också har chefskapet över bataljonen, och leder förbandet i sitt hemland. CR 12 var första gången som en svensk bataljonschef ledde en norsk artilleribataljon. Vilket har sina förklaringar. Den norska bataljonschefen sitter normalt i brigadstaben men denna gång ville man prova att ha en bataljonschef som leder bataljonen på fältet. Därför fick jag förfrågan berättar Anders Högrell.

– Att vara bataljonschef eller samöva med norrmännen är ingen nyhet för mig men när vi började skrapa på ytan så var uppgiften mer komplex än vad jag anat, säger Högrell.

På ytan har det svenska och norska artilleriet många likheter med bland annat samma system gällande artilleriradar och artilleripjäser men sättet att leda förbandet, kulturen hur bataljerna leds är helt olika.

– Jag uppfattar att både Norge och Sverige har bra metoder men vinsten att samöva på detta integrerade sätt ger oss dubbla erfarenheter. Man kan säga att ett plus ett blir tre efter en samövning som Cold Response 12.

Systerförband

Som svensk bataljonsövningsledare under övningen i Norge fanns Peter Harila, till vardags ställföreträdande bataljonschef på 91:a artilleribataljonen i Boden. Han följde med och stöttade förbandets controllers och följde upp vad som skulle genomföras respektive dag. Att få möjligheten att öva i större enheter är ovärderligt enligt Harila.

– Vi har inget systerförband i landet att samöva med. Utan dessa övningar

tillsammans med artilleriet i Norge får vi inte möjligheten att dra de lärdomar vi gjort. En övning som CR ställer höga krav på situationsanpassat ledarskap, eftersom vi leder en bataljon som inte är homogen som vi gör på hemmaplan.

Bataljonsövningsledare Peter Harila.

Peter Harila vittnar om fördelarna att jämföra arbetsmetoder med norrmanen, allt från små till stora saker.

– Vi är bra på olika saker i de olika länderna och efter en övning som CR så kan vi direkt dra lärdomar och se vad vi

kan ta till oss, säger Peter.

Högrell anser att CR främst är en övning för chefer i olika nivåer och eftersom övningen är händelsestyrd innebär det att ta konsekvenserna av sina beslut.

– Det är bra och lärorikt. Vi fick direkt ta konsekvenserna om vi gjort rätt eller fel.

Peter Harila inflikar att en händelsestyrd övning fortsätter istället för att bryta efter en viss tid på dagen eller efter ett visst moment vilket på senare tid ofta är scenariot på hemmaplan.

– Oerhört stimulerande att öva på ny plats, när vi övar hemma i mindre delar så uppstår inte samma problem med logistik och så vidare. Detta uppstår inte när vi är för små på hemmaplan så vi måste få öva tillsammans, säger Anders Högrell.

TEXT OCH FOTO: GRETA SKÖLD/A 9

Kemisten som utreder brott

Inom ramen för insatsen i Afghanistan bemannar Sverige sedan årsskiftet ett laboratorium för exploatering av materiel, fingeravtryck, DNA i samband med IED-attacker och fynd eller lokalisering av misstänkta bombfabriker. Labbet kallas MN-TEL, Multinationell Technology Exploitation Laboratory och leds av Frankrike inom Regional Command Capital i Kabul-området. Totalt är nio länder inblandade och Sverige bemannar kemistbefattningen med personal från Försvarmakten och FOI.

Platsen för en IED-attack eller ett fynd betraktas som en brottsplats och hanteras initialt av specialgrupper som genomför en kriminalteknisk undersökning. Insamlat material och rapport skickas vidare till MN-TEL för fördjupad analys och i de fall inte labbets

Magnus Ekblad och en kollega undersöker en mobiltelefon och en CD-skiva.

utrustning är tillräcklig skickas det till laboratorium i USA och Storbritannien. Labbet är baserat på containrar och går att flytta. MN-TEL har täckt upp en förmågebrist inom Isaf och under de första sex månaderna har ett 100-tal olika fall hanterats.

– Min ordinarie befattning är ansvarig för ett mobilt kemilaboratorium vid SkyddC i Umeå. Detta är en mycket inspirerande arbetsmiljö och jag får erfarenheter som kan nyttjas i både min egen och Försvarmaktens utveckling säger Magnus Ekblad som är den första tjänstgörande svensken.

Bättre förutsättningar för informationsutbyte

Det har vid Högkvarteret iordningställt ett rum med Bices-terminaler. Bices står för Battlefield Information Collection and Exploitation Systems och ska användas för informationsutbyte. 35 nationer är medlemmar i Bices som tillsammans bildar en multinationell federation av underrättelsesystem. Sverige har varit medlemmar sedan 2007. Först ut att använda terminalerna var personal som arbetar med åtgärder mot IED-Improvised Explosive Devices, hemmagjorda minor. I dag finns bara Bices hos ett fåtal an-

vändare vid Högkvarteret, men huvudman C-IED generalmajor Anders Brännströms inriktning är att förband, skolor och centra som är ansvariga för olika funktioner inom C-IED ska få Bices-terminaler.

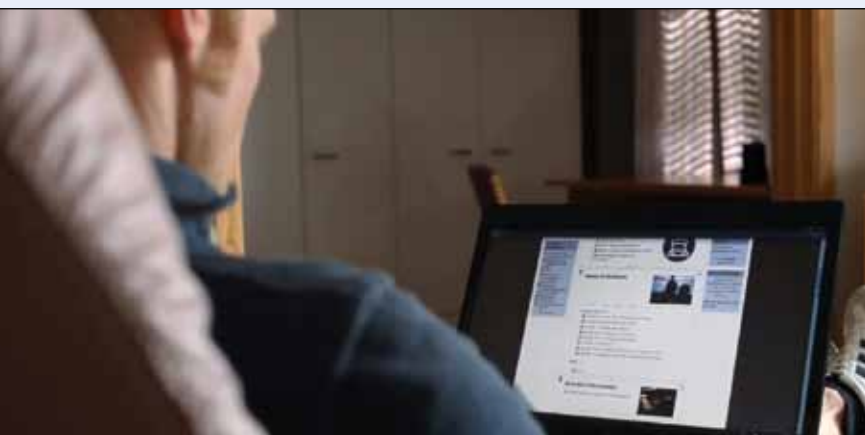
– En förutsättning för att kunna stödja insatta förband och utbildningar samt genomföra egen funktionsutveckling är tillgång till information och underrättelser från insatsområden, andra länder, Nato och EU, säger Lars Samuelsson vid insatsstaben.

NYTT I ARBETSDATORN

Nu rullas Windows 7 ut

Testinförandet av Windows 7 är klart och nu börjar operativsystemet införas på bred front. Införandeplanen finns publicerad på sidan "Nytt i arbetsdatorn" som bland annat nås via emils start-sida. Tänk på att datorn måste lämnas påslagen över natten vid tidpunkten för installationen.

I emilsidan finns också ny information inlagd om införandet av den nya e-postlösningen som beskrevs i förra numret av Försvarets forum.

Lärrarstöd via nätet

Nu finns det möjlighet för lärare och instruktörer i Försvarmakten att tillsammans utveckla sina färdigheter inom nätbaserad utbildning med hjälp av Facebook och Youtube. Försvarmakterna i Sverige, Norge och Finland har genom

projektet LONAF (Learning Online In The Nordic Armed Forces) utvecklat ett lärrarstöd.

– Det handlar om att skapa förståelse för vad det innebär att undervisa med hjälp av nätet, säger Björn Mattiasson, Försvarmaktens ledarskaps- och pedagogikenhet (FMLOPE),

som är ansvarig för Sveriges bidrag till projektet.

Videoepisoder och diskussionsforum

Kärnan i lärrarstödet består just nu av sju videoepisoder på engelska, cirka fem till tio minuter långa, på Youtube. I de tre första episoderna förklaras vad nätbaserad utbildning är och vilka möjligheter metoden innebär. Det finns också en beskrivning av en del av de verktyg som finns och hur de kan användas. Vidare beskrivs de olika steg en lärare går igenom när han eller hon ska göra en kurs, eller delar av en kurs, nätbaserad. De resterande fyra episoderna innehåller scenarier från tre av de nordiska försvarmakterna där det ges

exempel på hur nätbaserad utbildning används i respektive land.

– Tanken är att lärarna och instruktörerna själva ska dela med sig av kunskap och erfarenhet via bland annat diskussionsforumet på Facebook, och därmed på sikt vara med att bygga upp och vidareutveckla lärrarstödet, förklarar Björn Mattiasson.

För dig som vill veta mer om möjligheterna att använda nätbaserade metoder i utbildningen rekommenderas följande adresser till lärrarstödet: www.facebook.com/LearningOnlineInNAF www.youtube.com/user/LearningOnlineInNAF

CHARLOTTE PETTERSSON/HG INFO

CBRN-kompaniet – en unik resurs

Personalen vid ett postkontor upptäcker ett brev där det läcker ut ett kristalliserat pulver. Polisen gör ett tillslag i en lägenhet och möts av propagandaffischer, böcker med bland annat recept på senapsgas, flaskor, dunkar och provrör i mängder. Rostiga tunnor, märkta med skyltar som visar att innehållet är giftigt, hittas i skogen. En buss stoppas vid en vägspärr och när denna genomsöks ger detekteringsinstrumenten utslag.

Det här är bara några exempel på händelser, här i Sverige eller vid en internationell insats, där CBRN-kompaniet vid SkyddC kan göra nytta. CBRN är beteckningen på kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot och risker. CBRN-kompaniet har utvecklats under de senaste 10 åren som ett direkt resultat av statsmakternas inriktning mot att Sverige ska ha en kvalificerad CBRN-förmåga som svarar upp mot ”de nya hoten”.

Hotet mot vår säkerhet utgörs ju inte bara av terrorister som kan tänkas använda CBRN-stridsmedel, utan det gäller minst lika mycket att ha en förmåga att hantera händelser som uppkommer på grund av en förstörd infrastruktur. Det visar framför allt de olika internationella insatser som Sverige deltagit i. Därför fokuserar kompaniet sin utbildning på att både kunna hantera traditionella hot där stridsmedel är inblandade och att kunna hantera civila olyckor som får konsekvenser på miljö och hälsa.

– Dagens personalsystem med anställda soldater ger helt nya möjligheter till förmågeutveckling. Tidigare gav vi de värnpliktiga en grundläggande CBRN-utbildning och när de precis börjat lära sig något var det dags för muck. Samtidigt är det en stor utmaning för oss som instruktörer. Det gäller att verkligen hela tiden ge grupperna ny kunskap och nya utmaningar, säger en officer vid förbandet.

En ny utmaning för CBRN-kompaniet är att genomföra provtagning i forensiskt syfte, alltså att efterföljande analysresultat ska kunna användas för att juridiskt bevisa att ett ämne spridits ut samt, i bästa fall, vem som gjort det. Detta ställer särskilda krav på såväl själva provtagningen som transport och analys. Dessutom är det viktigt att lära sig iakttä forensisk medvetenhet, det vill säga betrakta händelsen som ett

brott intill motsatsen är bevisad. Under hösten kommer utbildning att påbörjas med bland annat lärare från polisen och Totalförsvarets forskningsinstitut.

En CBR IEDD-grupp (Improvised Explosive Device Disposal) kommer att utbildas i Boden från årsskiftet och därmed kommer metod- och materielutveckling att genomföras för att CBRN-kompaniet ska bli ett komplett krigsförband.

– En stor utmaning för oss är att hitta arbetsformer för utveckling och övningar mellan våra CBRN-rekognoseringsgrupper och CBR IEDD-gruppen, säger överstelöjtnant Conny Hansén, chef Förbandsenheten.

Det senaste året har CBRN-kompaniet deltagit i ett antal internationella övningar: bland annat Precise Response i Kanada, Barents Rescue i Sverige, Reccex i Finland och Cold Response i Norge.

– Jag ser förbandet som en operativ underrättelsefunktion inom CBRN-området där vi har egen kapacitet för hela cykeln att upptäcka, bearbeta, analysera och delge ett färdigt underlag. För mig är förbandets förmåga till att snabbt och flexibelt kunna sätta samman en styrka för insatser, såväl internationellt som nationellt, av högsta prioritet, säger Conny Hansen.

TEXT & FOTO:
CATARINA HANELL/SKYDDC

Årets markstridsdagar genomförda

Markstridsdagarna har i år syftat till att visa upp den operativa effekten av en tillfälligt sammansatt styrka för strid inom brigadsram. Dagarna genomfördes av svenska armé- och flygförband samt försvarsindustrin, men gästades även av tyska och danska förband som deltog i målbildsövningen. Detta bidrog till att även kunna visa på förmågan till interoperabilitet länder emellan.

Det två dagar långa arrangemanget delades in i en industriförevisning samt en omfattande målbildsövning, vilket tillsammans gav besökarna en helhetsbild över Försvarsmaktens förmågor och behov inför framtiden. Målbildsövningen genomfördes som ett stationssystem där besökarna kunde ta del av de olika funktioner som krävs för en styrka i brigads storlek och hur dessa arbetar tillsammans för att slå en tekniskt avancerad motståndare.

Markstridsskolan ansvarade för planering och genomförande på uppdrag av arméinspektören.

Text: Caroline Segerdahl/MSS

Foto: Nicklas Gustafsson/Combat Camera

Innebandyvinnare från norr

Den 21 april avgjordes Försvarsmaktsmästerskapet, FMM, i innebandy. Det var en jämn match mellan Lag Norr, som bestod av spelare från A 9, AJB, F 21 och SkyddC, och Lag Livgardet. Lag Norr tog hem matchen trots utvisning och straffslag och matchen slutade 4-2. Som samarbetspartners till Svensk Inne-

bandy fick Försvarsmakten möjlighet att spela final och semifinaler i FMM på Malmö arena samma dag som innebandy-SM avgjordes. På delad tredjeplats kom Lag Ing 2 och Lag Marinbasen.

TEXT OCH FOTO:
ANNIKA IVNER/INFOS

Försvarsmaktsmästare i innebandy 2012 blev Lag Norr.

Ny väg för högvakten

I år provar högvakten i Stockholm något nytt. Soldater som genomför högvakt till fots kommer vid sex tillfällen att gå en ny marschväg från Kungsträdgården till slottet.

– Det är ett sätt för oss att bli mer tillgängliga för allmänheten och få en ökad synlighet i det offentliga rummet. Tidigare har högvakten gått från bland annat Medborgarplatsen och Sergels torg, säger Richard Beck-Friis Häll, chef för kommandantstaben.

I samband med avmarschen från Kungsträdgården bjuder Försvarsmusiken på gratis spel-

ning för allmänheten. Sedan genomförs visitation av truppen och därefter avmarsch. Aktuella datum är 21/6, 25/6, 30/7, 12/9 och 19/9. Var på plats senast klockan 11.20 om du vill lyssna på musik och se soldaterna!

Mer information finns på: www.forsvarsmakten.se/sv/forband-och-formagor/hogvakten ♦

Jörgen Olsson, projektledare Noam 2012

Nordic Air Meet 2012

Från att vara deltagare i Europas största flygövning i år, Frisian Flag 2012, till att arrangera Europas näst största flygövning i år, Nordic Air Meet, är steget inte stort för F 21 i Luleå.

Med erfarenheter från deltagande i internationella övningar och även arrangerandet av de samma, pågår förberedelserna för höstens stora övning som går av stapeln 27 augusti till och med 6 september.

– Vi är duktiga på att arrangera dessa typer av övningar. Vi är inte rädda för att ta det som är bra från andra övningar, som exempelvis Frisian Flag i Nederländerna, och lägga till egna förmågor, säger Jörgen Olsson som är projektledare för Nordic Air Meet.

Denna gång genomförs övningen från fyra olika baser, F 21 i Luleå, Vidsel, Jokkmokk och Rovaniemi i Finland.

– Det unika med denna övning är, förutom övningsområdet, att det finns möjlighet för vapenverkan under realistiska scenarion i Vidsel skjutområde, säger Jörgen Olsson.

Deltagande länder och stridsflygplan: Sverige – 211:a, 212:e, 172:a stridsflygdivisionen och TU-Jas med Jas 39 Gripen, Finland F-18 Hornet, Schweiz F-18 Hornet, USAF F-16 Fighting Falcon, UK GR4 Tornado, Danmark F-16 Fighting Falcon.

TEXT & FOTO: LOUISE LEVIN/F 21

Det är soldater vi ska utbilda

Ännu en grundläggande militär utbildning, (GMU) är avslutad.

– En framgångsfaktor till den här GMU-omgången har varit den förbättrade uttagningen av rekryter. Inför uttagningen genomfördes jägar-tester vilket gav resultatet att den fysiska statusen var betydligt högre. Detta medförde också att de individer som hade dolda skador gallrades bort i större omfattning, berättar kapten Pontus Jansson, ställföreträdande kompanichef.

Trots att det i år var ett jämnare urval av individer, var det ändå en del avhopp. Enligt Pontus berodde avhoppet på flera orsaker. Jobb och studier väntade, men för vissa brast motivation när det började bli jobbigt.

– Även om många hade tänkt igenom sin ansökan, är min erfarenhet att huvuddelen sällan hade upplevt något tungt och jobbigt och då var det lätt att ge upp. Många var införstådda med att det periodvis skulle bli

både fysiskt och psykiskt jobbigt, men när verkligheten kommer i fatt hanterar alla det olika. Jag tror att vi skulle få färre avhopp om rekryterna åtminstone hade en veckas uppsägningstid. De skulle då få lite betänketid och förhoppningsvis inse att de klarar mer än vad de trott. Vi får inte vara rädda för att ställa krav, främst är det soldater vi ska utbilda, säger Pontus.

Den största utmaningen nu är att behålla personalen trots boendeproblemen.

– Det är både svårt och dyrt att komma in på bostadsmarknaden i Stockholm. Dessvärre har några tackat nej till anställning på grund av bostadsbrist, andra har sökt anställning på förband som ligger på mindre orter. Det är positivt att soldaterna stannar kvar i Försvarmakten, men på sikt blir boendeproblemet än större, avslutar Pontus Jansson.

TEXT: KRISTINA SWAAN/AMF 1

FOTO: JENNY SVENSSON

Chefer tränades i att leda TACP-grupper

I närtid roterar FS 23 ner till Afghanistan. TACP-grupperna är en efterfrågad resurs och Artilleriregementet, A 9, har över tiden en grupp i insatsområdet. Under den sista förberedande utbildningen på Livgardet övades chefer på olika nivåer ur Task Force Northern Lights att leda och nyttja TACPFörmågan, Tactical Air Control Party, gruppen med certifierad personal som kan leda in flyg mot markmål.

Övningen syftade på att belysa för cheferna hur man på effektivaste sätt får understöd till marktrupperna samtidigt som funktionerna i förbandet svetsas samman. TACP-grupperna har utbildats och validerats av funktionsföreträdarna på Forward Air Control Training and Evaluation Cell, FACTEC, vid Artilleriregementet i Boden.

Bannlys reservist!

Och det hände sig vid den tiden att från Försvarmaktens Human Resource Centrum, ett namn man fått från den allra högsta svenska språklagen, utgick ett påbud att nya ord skulle tas i bruk. Då drog varje personalofficer från organisationsenheter, insatsförband och produktionsenheter upp till Försvarmaktens Human Resource Centrum för att höra orden. Man förtalte för dem att orden är GSS/K, GSS/T, HÄGS, OFF/K, OFF/T, det och inget annat och endast detta, ty i dessa ord har FMHRC behag. Beväring, stammis, värvad, reservare, reservofficer och särskilt reservist lystes i bann och envar som bruka dessa namn skola fördömas, i namn av den allvishet vi hämtar från den allvetande civila sektorn utanför våra staket. De kättare som

framhärdar att bruka dessa ord och hävda att de någonsin haft en god betydelse, utstrålat status och makt, samt att det på något sätt skulle bidra till vår multinationella interoperabilitet, skola släpas ut på närmaste kaserngård och rätteligen skändas då det brutit mot vad den allra högsta Försvarmaktens Human Resource centrum påbjudit.

Uppfyllda av ljus och kunskap strömmade personalofficerarna hem för att förkunna de nya orden. Sker alltså!

Sten Aleman/Livgardet

Hur man bygger ett varumärke

Regeringen har på olika sätt bestämt vad komponenterna i det reformerade personalförsörjningssystemet ska heta. Regeringens beslut om benämningar framgår bland annat av den nya lag (Lag om vissa försvarsmaktsanställningar) som beräknas träda i kraft 2012-07-01.

Man kan självklart ha åsikter om vissa fastställda begrepp och hur lätta de är att använda. Ska Försvarmakten kunna bygga ett nytt varumärke för systemet med

tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän – en mycket stor byggsten i den reformerade personalförsörjningen – så verkar det vara en mindre bra idé att uppfinna och använda andra benämningar ("tidvis anställda", "deltids-soldater" etcetera).

Regeringens beslut bör respekteras och andra benämningar undvikas.

Mats Geijer/Personalstaben

ÅSIKTEN

Nästa manusstopp Försvarets forum den 8 juni

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARETS FORUM
SE-107 85 STOCKHOLM

Posttidning B

Välkommen till norra Europas största **FLYGUPPVISNING**

Försvarets huvudflygdag 2012

Malmen i Linköping söndagen den 3 juni

Förutom en hisnande och fartfylld flygshow kommer du som besökare även att kunna ta del av förevisningar och en markutställning, som ger dig en chans att få en bild av vår verklighet.

Varmt välkomna!

Läs mer på www.forsvarsmakten.se/flygdag2012